

Selmeczbányai Hetilap

SELMECZBÁNYA ÉS VIDÉKÉNEK VEGETES TARTALMÚ KÖZLÖNYE.

Kiadó tulajdonos és felelős szerkesztő:

SZENTGYÖRGYI EDE.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Rózsa-utca 61./III. sz. a. hová a lap szellemi közleményei és az anyagi rész is ezimzendő.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

csak a „Selmeczbányai Hetilap“:	az „Otthon“ szépirodalmi havi füzetével:
Egy évre. 4 frt.	Egy évre. 6 frt — kr.
Fél évre. 2 „	Fél évre. 3 „ — „
Negyedévre. 1 „	Negyedévre. 1 „ 50 „
Egyes szám ára 10 kr.	
Egyes számok kaphatók a kiadóhiv.-ban és Joerges A. özv. és fia könyvkereskedésében.	

Hivatalos, magán és nyílt-téri hirdetések megállapított díj-szabásunk szerint számítottak és minden általunk közölt hirdetésre felvilágosítás ingyen adatik.

Megjelen minden vasárnap.

A kisipar érdekében.

Alig van már élet, vagy nevezük, foglalkozási pálya, mely minősítéshez kötve nem volna, mely nem kívánná azt még szigorúan, hogy az illető e pályához kvalifikációval is birjon.

A különféle altisztai személyzettől kezdve a magas rangú hivatalnoki fokig a szükségelt minősítés kívántatik meg, mely nélkül nem boldogulhat senki sem.

Ezen felül az ügyvédtől, az orvostól, az állat- és fogorvostól, a gyógyszerésztől, a bába-asszonytól stb. feltétlenül megköveteli a törvény a minősítést — a diplomát.

Csak iparos-üzletet vihet valaki a nélkül, hogy kvalifikációra szüksége volna; csak pénze legyen elegendő.

A szegény iparos itt is a rövidebbet huzza.

Megkívánja az a hézag, a gyakorlati élet nemismerésén megalkotott ipartörvény azt, hogy iparos segéd csak az lehet, ki tanoncz volt és mester is csak az lehet, ki segéd volt; ámde nem zárja ki annak lehetőségét, hogy nem kellett sem tanonczoskodni, sem segédnek lenni, sem az egyes iparághoz érteni, csak elegendő pénzzel birni, hogy például asztalos-, lakatos-, kovács-, szabó-, czipész- stb. üzletet nyisson, azt nagyba folytassa... persze egy bejelentett és minősítéssel bíró üzletvezető vezetése alatt.

A sok kitanult szegény iparos pedig kinlódhatik és nyomoroghat minden nehezen, sok évi fáradsággal szerzett kvalifikációjával... a legjobb esetben ilyen pénzes spekulatív ember üzletvezetőjévé vagy valamely gyár alkalmazottjává lesz, mert az önálló kisipar üzéséből a

Az úton.

— A „Selmeczbányai Hetilap“ eredeti tárczája. —

Irta: **Janošovszky Lajos.**

— Dicsértessék a Jézus Krisztus! Adjon isten jó reggelt!

— Mindörökké. Pálinkás jó reggelt Andris?

— Ej bizony jó volna teens uram! Meginnám, ha ugy volna.

— No ne, igyál rajta! Azzal aztán két garast nyomtam a markába.

Andris elfutott, hamarosan bevette a maga porcióját a korcsmában s izében visszajött. Olyan füttyrészve nézett a dolga után, hogy a lovak egy-kettőre már készen, befogva állottak az ajtó előtt. Megint csak bejön, megkérdi:

— Mikor indulunk teens uram?

— Mindjárt Andris, mindjárt.

— No azért, mert ha még állnánk itthon, betakarnám a lovakat. Az a pokrócz a légy ellen, szunyog ellen meg a hideg ellen is jó.

— No csak menj, nézd meg, hogy rendben van-e minden, mert ma hosszú utra fogunk menni.

— Megyek teens uram, megyek.

El is ment. Megnézte, hogy rendben van-e a kocsi, a kas, van-e elegendő eleség a lovak számára, meg hogy nem törött-e valami, nem lógnak-e a patkók; megkente a tengelyeket, mert itthon még van idő a bajt helyrehozni, az uton már késő. Mig ezek megtörténtek, kijöttem, felszálltam a kocsira. Oda szólok: „menjünk!“

— Jézus segélj! Gyi!

tökével szemben lehetlenné vált küzdelme elveszi minden kedvét és lehetlenné teszi a tisztességes hasznot, mit becsületes munkájával méltán elérni óhajta és iparkodik.

Innen van, hogy a kisipar nemcsak pang, de ijesztő módon sülyed, vajudik, mondjuk ki nyíltan, nyomorog.

Már pedig szó ide, szó oda, általában az ipar, de kiváltképen a kisipar felette fontos tényezőt képez a városok fejlődése, haladása körül. Ennek emelése és érdekeinek előmozdítása tehát egyik főfeladata minden városnak.

Mit tapasztalunk azonban?

A helyett, hogy a kisipar érdeke kellőleg meg volna védelmezve, az a töke zsákmányául van oda dobva.

Például: valaki olyan szerencsés helyzetben van, hogy néhány ezer forinttal rendelkezik és üzletet nyit, mondjuk szabó- vagy czipész-üzletet, anélkül, hogy a szabó vagy czipész mester-séghez értene, de pénze lévén, tart üzletvezetőt, olcsó munkásokat, elad kész árukat, az árat, mert teheti, oly olcsóra szabja, hogy a szegény küzködő iparos a versenyt ki nem bírja és — hatalmasan prosperál, míg mellette egy csomó tanult, minősítéssel bíró kisiparos tönkre megy, esetleg ennek a minősítéssel nem bíró pénzes embernek nyomoruságosan fizetett munkásává lesz.

Az ipartörvénynek tehát ez iránti rendelkezései nem jók, azok megmásítása a kisipar érdekében felette égető és minden egyes városnak oda kellene hatnia, hogy a mostani, minden tekintetben áldatlan állapotok szanalása után az ipartörvény reviziója okvetlenül megtörténjék.

Azzal aztán megindultunk. Már jó ideig mentünk így szóltanul, ki-ki saját gondolataival elfoglalva. Nagysókára oda szól Andris:

— Mondanék kérem alássan valamit, ha meg nem sérténém.

— No csak mondd!

— Hát... hát... kérem... az... lenne...

— No ne ötlj, ne hatolj, hanem mondd ki kereken. Ugy-e bár nem akarsz nálam maradni? Nem akarásnak nyögés a vége. Hallottam már rebesgetni, hogy itt akarsz hagyni.

— Az az teens uram, maradnék, de meg akarok házasodni. Ugy gondoltam, hogy Szent Mihálykor lételik az esztendőm, akkor megköszönöm a szolgálatot és elveszem Katát feleségül.

— Az már más fiam! Ha nőszülni akarsz nem bánom, Szent Mihálykor eleresztlek, nem tartóztatlak, hanem aztán meggondoltad-e fiam, kit veszel el? Te árva gyerek vagy, megtudtok-e élni?

— Ej, ej teens uram, hogy kérdezhet ilyet. Hát nincs nekem olyan tenyerem, mint másnak? Amig ezeket emelni tudom, addig én nem félek.

— Jó, jó fiam, derék ember lesz belőled ha így beszélsz akkor is, de hát miért házasodol a télre, holott a farsangban jobb lenne?

— Akkor teens uram nem ismeri a szegény embert. Jobb annak a télre megházasodni, a hosszú télen összebujik az ember, mint a szegény ember malacjai, valahogy csak átvergődnek a télben és tavaszra már mehetnek a munkába. Mig ha tavaszkor házasodik a szegény ember, a nagy dolog mindjárt elszakítja őket egymástól. — Csak egyet nem tudok még teens uram?

De térjünk ezen általánosságban mondottak után a mi szűkebb körű érdekkörünkbe, Selmeczbánya város viszonyaihoz.

Az embert bizony lehangoltság és szomorúság fogja el, ha ipari viszonyainknál csak néhány évtizedre gondol vissza.

Hány iparos vagyonosodott meg városunkban?! Mennyire virágzottak egyes iparágak itt, jó hirt, vagyont hozva városunkra is?!

És most?

A szegény kisiparos örül, ha valamiképen megtud nélkülözések mellett élni, nem hogy vagyonosodásra gondolhatna, vagy azt elérni reményelhetné.

Vannak egyes iparágak, melyek világhirt szereztek e városnak és most teljesen megszűntek vagy nagyon, de nagyon sokat vesztek egykori jelentőségükből.

Igy a régi világhírű húrgyártás, mely még a hatvanas években annyira virágzott, hogy az iskolás gyermekek földrajzi tankönyveikben is fel voltak sorolva, teljesen megszűnt; az egykor nagy híru „selmeczi pipa“-gyártás kevés kivétellel (Zachar jó nevű gyárat kivéve, már alig létezik itt számottevő pipagyár) elvesztette régebbi nagy jelentőségét.

És mi okozta e két iparágnak szomorú végétét? Mint az, hogy a nagy töke hatalmával megbirkózni nem tudott, nem birt; hogy hur- és pipagyarak látesítették máshol (különösen a zólyomi Takáts-féle „selmeczi pipa“-gyár) és elnyomták ezen egykor itt virágzott iparágainkat.

De hogy állunk a többivel?

Aki ma olcsó és aránylag elég jó ruhát akar venni, alig fordul kitanult szabómeste-

— No mi az?

— Hát hogy a Katának Szent György napkor tellik ki az esztendeje, nem tudom maradhat-e még ott Szent Mihályig. Nem követelik-e aztán, hogy már most maradjon Szent Györgyig?

— Egy cseppet se busulj ezen fiam. A leány ott maradhat Szent Mihályig ha akar, aztán felmondhat és elmehet. Nem kell maradnia tavaszig.

— Miért teens uram?

— Hát a leánynyal nem ugy van, mint a legénynyel. A legény akkor házasodik a mikor akar, de a leány csak akkor, ha kéri, azért azt Szent Mihály napján nem is tartóztatják, mig a legényt igen, mert megmonják neki, hogy minek szegődött el újra, ha házasodik.

— Köszönöm teens uram a jó tanácsot, majd csak megmondom a Katának, hogy Szent György napkor ne szóljon semmit, hanem csak maradjon meg. Mihály napkor meg majd el megyek érte.

*

Megszakadt a beszélgetés. Hátra döltem a kasban s lassan szenderegni kezdtem. Az az egyhangú rázás, döcögés elaltatott. Szundikálásomból egyszerre csak a kocsi kelt fel, aki hátra kiállt:

Nézzé csak meg teens uram ott azt a keresztet tudom még ilyen utszéli keresztet nem látott. Ott majd lassabban fogok hajtani.

Már erre aztán kíváncsi lettem. Felpillantok szememből az álmot kidörzsölöm. Éppen akkor hajtottunk el mellette. Olvasom azt a szép nagy arany betüket, a mely alatta állott:

Üzlet átvétel.

A midőn van szerencsém a mélyen tisztelt közönség nagyrabecsült tudomására hozni, hogy az igen jó üzleti hírek örvendő

Glücksthal Gyula-féle

nagy áruházat

átvettem és azt

GLÜCKSTHAL GYULA UTÓDJA

ezég alatt

tovább vezetni fogom, egyben vagyok bátor arról értesíteni, hogy áruházamat a legújabb, legdivatosabb és legjobb árucikkkel kiegészítettem és gazdag választékban felszereltem.

Egyszersmind biztosíthatom a n. é. közönséget arról, hogy igen jutányos árak, pontos és szolid üzleti kiszolgálás, a legmodernebb igényeket is teljesen kielégítő, dusválasztéku áruk raktáron tartása és eladása által mindkoron fölörkévésem leendő nagyrabecsült vevőim teljes megelégedését kiérdemelhetni.

Kérve tehát, hogy azon támogatással és bizalommal, mellyel üzleti elődömmel szemben a n. é. közönség viseltetni szives volt, engemet is kitüntetni kegyeskedjék, maradok

Kitünő tisztelettel

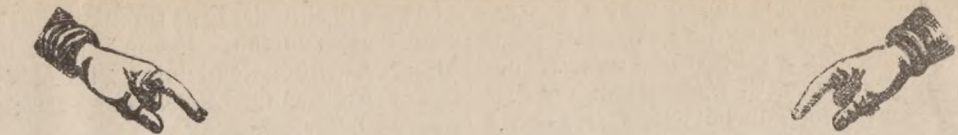
Weisz Simon.

Üzleti tudósítás.

Helybeli főüzletem átadása folytán tisztelettel felkérem mindazon b. volt vevőimet, kiknek számlája kiegyenlítve nincsen, hogy az illető összeget vagy nekem budapesti címem alatt (V., Erzsébet-tér 10.) beküldeni, avagy alsó-utcai fióküzletem üzletvezetőjénél, Weinert Lipót urnál megfizetni sziveskedjenek. Egyben kérem a Weinert Lipót ur által továbbra is vezetett alsó üzletemet nagyrabecsült pártfogásával megfizetni.

Tisztelettel

Glücksthal Gyula.

Van szerencsém a nagyérdemű közönség becses figyelmét felhívni a Vankovits-féle házban levő, különféle szeszes italokkal, mindennemű finom likörökkel gazdagon felszerelt

raktáramra.

Ezen raktáramban kaphatók: kitünő minőségű rum, cognac, valódi trencsényi borovicska és 12 éves szirmiai szilvórium, különféle eredeti töltésű palaczk-sörök, ugymint pilzeni-, salon- és pesti Haggenmacher-féle sör; saját töltésű tiszta valódi borok; különféle champagnerek, u. m. Törley, Talismann sec, Extra Dry Cremant, Rosé, Vin-But stb.

Különösen kiemelem, hogy a

magyar minta pineze egylet

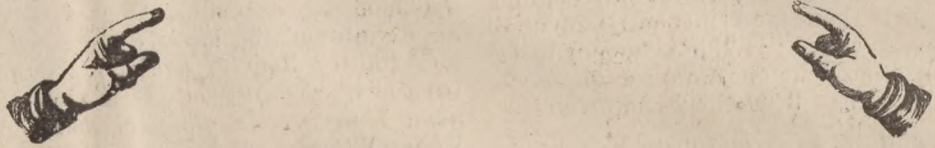
kitünő minőségű boraiból

a város területén kizárólagos raktárt tartok.

Amidőn a n. é. közönséget biztosíthatom arról, hogy minden lehető elkövetek teljes megelégedésének kiérdemelhetésére, egyben kérem bizalmával megtisztelni és maradok

Kitünő tisztelettel

Rosenfeld József.

Jó konyha, kitünő italok, előzékeny kiszolgálás a Róth-féle vendéglőben.

Bátor vagyok a mélyen tisztelt közönség b. tudomására hozni, hogy vendéglőmben kitünő ételeket és italokat, ugymint: természetes, jó fehér- és vörös borokat, friss sört, különösen a világhírű pilzeni és culmbachi palaczk-sört szolgállok ki. — A pilzeni és culmbachi palaczk-sört állandóan raktáron tartom.

Vendéglőmben elfogadok koszt-abonálásokat is jutányos árak mellett.

Amidőn még a n. é. közönséget arról is biztosíthatom, hogy az előzékeny, gyors kiszolgálásra is nagy gondot fordítok, egyben kérem tömeges látogatását és nagyrabecsült pártfogását.

Kitünő tisztelettel

Róth Bódog,

vendéglős.

Nagy Képes Világtörténet

Képes diszmű a művelt közönség számára.

ÁLDÁSSY ANTAL, BOROVSZKY SAMU, FOGARASSY ALBERT, GERÉB JÓZSEF, GOLDZIER IGNÁCZ, GYOMLAY GYULA, MIKA SÁNDOR

közreműködésével szerkeszti

MARCZALI HENRIK

Mintegy 2500 szövegképpel, 500 műmelléklettel, 60 színes műlappal 50 történeti térképpel, 8500 szövegoldallal.

A Nagy Képes Világtörténet célja.

Jelen munkával az első nagy világtörténeti mű jelenik meg magyar nyelven. Tervében, czéljában, eszközeiben, alakjában és terjedelmében egyaránt nagy és jelentős ez a vállalkozás. A magyar tudomány nyújtja a magyar közönségnek az élet könyvét, a világtörténetet. Nemzeti művelődésünk nézve fontos mozzanat ez. Egy régi hiány pótlása, egy régi szükség kielégítése, egy régi kötelesség teljesítése.

A Nagy Képes Világtörténet illusztrációi.

A Nagy Képes Világtörténet összes illusztrációi kizárólag egykoru vagy korhű ábrázolások lesznek. Képes mellékletei, történeti térképei, a szöveg közé nyomott rajzokkal és írásműveléssel a Világtörténet egy olyan kicsinyített történelmi múzeumot nyújtanak az előfizetőknek, a minőt a maga valójában lehetetlen beszerezni. Ezek a nagy európai múzeumokból, családi és nyilvános könyvtárakból és levéltárakból, építészeti műremekekről egybegyűjtött és a legnagyobb műszaki tökéletességgel reprodukált illusztrációk rendkívül emelik a mű becsét, az egésznek művészi értéket adnak.

Ez a tizenkét kötet a legfényesebb magyar könyvek közé tartozik. Ez a tizenkét hatalmas könyv arra való, hogy nemzetünk minden műveltjének tanítója barátja, tanácsadója, minden ur háznak ékessége legyen. A mű kiadására egyesült két könyvkiadó intézet bizalommal ajánlja, tehát nagy, magyar vállalatát a nagy magyar közönségnek.

Franklin Társulat

magyar irodalmi intézet és könyvnyomda

Révai Testvérek

irodalmi intézet részvénytársaság.

Előfizető gyűjtők sziveskedjenek a kiadóhivatalhoz fordulni.

Nyomatott Joerges Agost özv. és Fia könyvnyomdájában, Selmezbányán. 1899.

Az Orosz-uralkodásban levő Eckert-féle ház első emeletén egy nagy szobából és hozzátartozandókból álló szőke utcai lakás színi egy két szobából és udvari lakás ápril 1-től kérhető.

Tudakozódhatni: Özv. Eckert Hermin háztulajdonosnőnél.

Megjelenik tizenkét kötetben

famentes, tehát soha meg nem sárguló papíron.

Egy-egy kötet ára rendkívül díszes félbőr-kötésben, bőrháttal és vászontáblával

3 frt.

Minden négy kötetben egy-egy kötet jelenik meg.

Megjelenik füzetes kiadásban is

240 füzetben.

Több füzet semmiképp sem lesz.

Hetenkint egy füzet fog közrebocsáttatni.

Egy-egy füzet ára

30 kr.

A füzetes kiadáshoz díszes kötet táblák szállítanak.

A Nagy Képes Világtörténet megszerezhető:

a) Füzetes kiadásban hetenkint 30 kros füzetekben minden rendes hazai könyvtárunknál.

b) Kötetes kiadásban 12 kötetben, 8 frtjával

a) kötetenkint utánvétellel bérmentve, b) havi 1 frt 50 kros részletfizetésre.

*

A rendelések a helyi könyvtárakhoz vagy alólírt kiadókhöz intézendők.

*

Tájékoztató képes prospektust vagy mutatófüzetet

ingyen és bérmentve

küld a mű kiadóhivatala

Budapest, VIII., Üllői-ut 18. szám.